

Τι μαρτυρούν τα γραπτά μας για εμάς

Γραφολογία, μια επιστήμη στην... πένα

«Μου είναι δύσκολο να πιστέψω πως μέσα από αυτές τις γραμμές είναι κανείς ικανός να καταλάβει ποια είμαι»...Κι όμως αν αυτές οι λέξεις ήταν χαραγμένες σε μια λευκή κόλλα χαρτιού σίγουρα κάποιος ειδικός θα μπορούσε να συμπεράνει ένα σωρό πράγματα για τον ψυχισμό του γράφοντα ακόμα κι από αυτό το μικρό δείγμα... Άλλωστε η γραφή του κάθε ανθρώπου είναι μοναδική σαν το δακτυλικό του αποτύπωμα ικανή όχι μονάχα να ταυτοποιήσει αλλά και να καταδείξει διάφορα στοιχεία της προσωπικότητας του κάθε ατόμου...

Ρεπορτάζ : **Νίκη Παπάζογλου**

Αν και στην εποχή της ευρυζωνικότητας, τα γραφικά μας ίχνη όλο και μειώνονται παρόλα αυτά η γραφή παραμένει ένα μέσο έκφρασης το οποίο, προερχόμενο από το κεντρικό νευρικό μας σύστημα, καταγράφει και αποκαλύπτει πολλές πτυχές του χαρακτήρα μας και πολλές εσωτερικές μας τάσεις. Η κοινωνική επιστήμη εκείνη μέσα από την οποία μπορείς να καταλάβεις τον χαρακτήρα του ανθρώπου που γράφει δεν είναι άλλη από αυτή της γραφολογίας. Παρουσιάζει δε, τόσο ενδιαφέρον, ώστε μια γραφολογική ανάλυση πολλές φορές ισοδυναμεί με μια επίσκεψη στον ψυχολόγο. Το newsbeast.gr συνομίλησε με την δικαστική και αναλυτική γραφολόγο Βιβή Λεμπέση, με σκοπό να κατανοήσουμε αυτή την ιδιαίτερη επιστήμη.

- Τι είναι η γραφολογία;

Η γραφολογία είναι η κοινωνική επιστήμη εκείνη η οποία μελετώντας την γραφή, βρίσκει στοιχεία του χαρακτήρα του γράφοντα. Αν σκεφτούμε πως η γραφή είναι ένα εξωτερικό δείγμα των εσωτερικών τάσεων του ανθρώπου κατανοούμε πως αν

και είναι η πιο μικρή κίνηση του ανθρώπου συγχρόνως αποτελεί και την πιο αποκαλυπτική για τον χαρακτήρα του. Η εντολή για να γράψει κανείς δίνεται από το κεντρικό νευρικό σύστημα, το οποίο επηρεάζεται από εκφορτίσεις, φορτίσεις και φυσικά από την ιδιοσυγκρασία του κάθε ανθρώπου και τον χαρακτήρα που διαμορφώνει κατά την διάρκεια του βίου του.

Κάθε άνθρωπος γεννιέται με μια συγκεκριμένη ιδιοσυγκρασία και μέσα από τα ερεθίσματα και τις εμπειρίες του, διαμορφώνει έναν χαρακτήρα, ο οποίος αποτυπώνεται στην γραφή. Έτσι η γραφή καταλήγει να είναι κάτι παρεμφερές με το δακτυλικό αποτύπωμά του, για κάθε άνθρωπο είναι μοναδική. Ποτέ δεν θα βρεις μια γραφή ακριβώς ίδια ανάμεσα στα δισεκατομμύρια των ανθρώπων που υπάρχουν στον πλανήτη. Αυτός είναι και ο λόγος που δεν μπορείς να κατηγοριοποιήσεις ή να ομαδοποιήσεις τους γράφοντες.

Υπάρχει η δικαστική γραφολογία και η αναλυτική γραφολογία. Βέβαια πιστεύω πως για να γίνει κανείς καλός δικαστικός γραφολόγος θα πρέπει να έχει αρχικά ασχοληθεί με την αναλυτική γραφολογία. Γιατί υπάρχει περίπτωση σε δικαστικές υποθέσεις να χρειαστεί να δεις τον χαρακτήρα του γράφοντα για να καταλήξεις σε κάποια συμπεράσματα.

- Σε ποιους τομείς χρησιμοποιείται η γραφολογία και ποιες είναι οι διαφορές του δικαστικού από τον αναλυτικό γραφολόγο;

Ουσιαστικά πρόκειται για δύο διαφορετικούς κλάδους του ιδίου αντικειμένου. Η αναλυτική γραφολογία είναι αυτό που περιγράψαμε μέχρι τώρα, το να μπορείς μέσα από την γραφή να αναλύσεις τον χαρακτήρα ενός ανθρώπου, την ψυχοσύνθεσή του. Στη δικαστική γραφολογία χρησιμοποιείς την ανάλυση της γραφής για δικαστικές υποθέσεις, για να διαπιστώσεις μια ιδιόχειρη διαθήκη είναι πράγματι του εκλιπόντα, για να αναγνωρίσεις την γνησιότητα ή την πλαστότητα μιας υπογραφής, σε μια επιταγή ή σε άλλο έγγραφο, ακόμα και για να ταυτοποιήσεις ένα ανώνυμο σημείωμα που αποτελεί πειστήριο κάποιας δικαστικής υπόθεσης.

Η αναλυτική γραφολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί συνδυαστικά στην ψυχανάλυση. Πολλοί ψυχολόγοι έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια αναλυτικής γραφολογίας και την χρησιμοποιούν για να φτάσουν γρηγορότερα σε μια γνωμάτευση, να δουν ποιο είναι το πρόβλημα και να προχωρήσουν σε συμβουλευτική αγωγή.

Ένας άλλος τομέας που χρησιμοποιείται πολύ συχνά στο εξωτερικό, είναι η επιλογή προσωπικού. Στη Γαλλία αλλά και στην Ολλανδία, συνήθως προσλαμβάνουν έναν υποψήφιο αφού πρώτα έχει περάσει από γραφολόγο. Με τον τρόπο αυτό, διαπιστώνει ο εργοδότης αν ο εργαζόμενος μπορεί να αποδώσει άμεσα στην συγκεκριμένη απασχόληση και ταυτόχρονα και ο ίδιος ο εργαζόμενος αν θα απασχοληθεί σε μια δουλειά που τον ευχαριστεί.

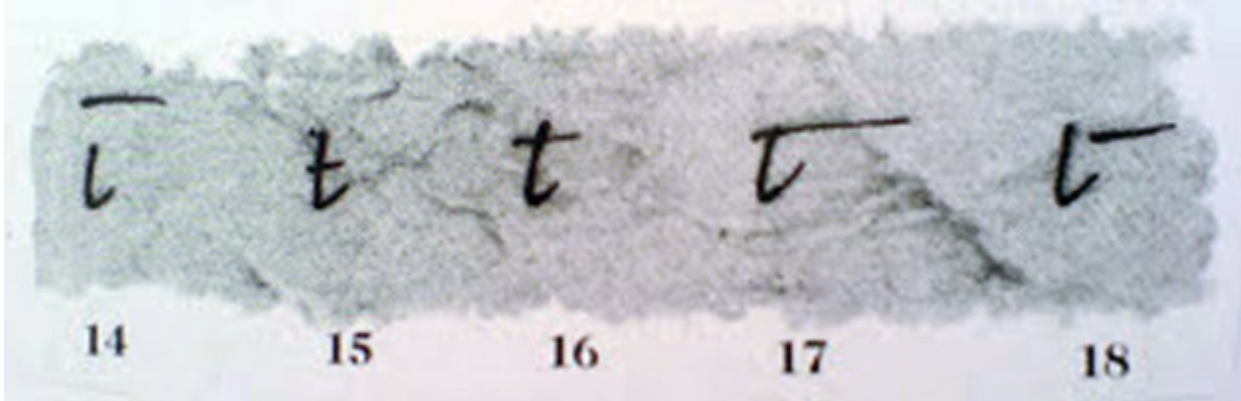
Εξίσου η γραφολογία μπορεί να συμβάλλει στο να ελέγξει την συμβατότητα ανάμεσα σε δύο ανθρώπους, χωρίς να εννοούμε αποκλειστικά την συμβατότητα μεταξύ ζευγαριών, όπου εξετάζεις την ιδιοσυγκρασιακή ταύτιση που μπορεί να δημιουργεί προβλήματα ή διαφορές στην μεταξύ τους σχέση. Η συμβατότητα μπορεί να αφορά και στις σχέσεις μαθητή και δασκάλου. Θυμάμαι πριν μερικά χρόνια στην Ιταλία όταν ένας μαθητής δεν μπορούσε να αποδώσει στην τάξη, ζήτησαν την συνδρομή γραφολόγου. Εξετάζοντας ο γραφολόγος τη γραφή της δασκάλας και του παιδιού διαπίστωσε πως δεν είναι συμβατοί ως χαρακτήρες, αυτός ήταν και ο λόγος που το παιδί αδυνατούσε να ανταπεξέλθει στις σχολικές απαιτήσεις. Όταν άλλαξε δασκάλα το παιδί βελτίωσε τις αποδόσεις του αμέσως.

Και φυσικά υπάρχει η παιδική και η εφηβική γραφολογία. Παρόλο που το παιδί δεν έχει καταλήξει ακόμα σε κάποια γραφή, μπορείς να δεις μέσα από τον τρόπο που γράφει αν για παράδειγμα είναι ώριμο συναισθηματικά ή όχι, αν συμβαδίζει η ωριμότητά του με την ηλικία του και άλλα και να δράσεις ανάλογα. Και φυσικά μπορείς να δεις ποια από τις 4 ιδιοσυγκρασίες του Ιπποκράτη έχει ένα παιδί, αν είναι δηλαδή τύπος αιματώδης, φλεγματικός, χολερικός ή μελαγχολικός. Παρομοίως και στην εφηβική περίοδο, όπου ακόμα δεν έχει προσωποποιηθεί η γραφή και το παιδί δεν έχει ολοκληρωθεί ως χαρακτήρας αφού ακόμα ζει εν μέρει στη φυλακή του κοινωνικού του περίγυρου, μπορείς να δεις κάποια ταλέντα. Φυσικά δεν μπορείς να διακρίνεις αν το παιδί έχει ταλέντο στην ζωγραφική, αλλά μπορείς να καταλάβεις ότι έχει για παράδειγμα μια καλλιτεχνική κλίση. Γι' αυτό το λόγο, η γραφολογία χρησιμοποιείται και στον επαγγελματικό προσανατολισμό. Μέσα από την γραφική ανάλυση μπορεί το παιδί να δει τα προσόντα του και τις κλίσεις του και να αποφασίσει πιο εύκολα, όσο το επιτρέπει το σύστημα παιδείας της χώρας μας βέβαια, τι επάγγελμα να επιλέξει.

- Τι μπορεί να αποκαλύπτει μια γραφολογική ανάλυση για τον χαρακτήρα του γράφοντα;

Μέσα από την γραφική ανάλυση φαίνονται αρχικά οι τάσεις, αν κάποιος είναι για παράδειγμα εσωστρεφής ή εξωστρεφής. Επίσης μπορεί κανείς να δει ποια από τις 4 λειτουργίες του Γιουνγκ ακολουθεί, δηλαδή αν έχει σαν πρώτη λειτουργία την σκέψη, το συναίσθημα, την αίσθηση ή την διαίσθηση. Με τον όρο διαίσθηση να μην μπερδέψουμε καθόλου την έννοια που χρησιμοποιείται ευρέως «έχω διαίσθηση πως κάτι θα συμβεί στο μέλλον». Λέγοντας διαίσθηση εννοούμε την συσσωρευμένη γνώση, αυτό που αποκαλούμε συναισθηματική νοημοσύνη, δηλαδή το να αντιλαμβάνομαι άμεσα τι συμβαίνει γύρω μου.

Συγχρόνως η ανάλυση μας δείχνει τα θηλυκά ή τα αρσενικά χαρακτηριστικά που έχει μέσα του κάθε άνθρωπος, δηλαδή αν έχει περισσότερο animus ή anima. Φαίνεται ακόμα αυτό που λέει ο Γιουνγκ λίμπιντο, όχι η σεξουαλική ενέργεια αλλά η εσωτερική ενέργεια, καθώς και τα συμπλέγματα και τα στάδια του Φρόυντ, εκείνα δηλαδή που κολλάει ο άνθρωπος κατά τα πρώτα χρόνια της ζωής του, αν δεν δεχτεί από τους γονείς του αυτό που πρέπει. Αποκαλύπτονται επιπλέον και άλλου είδους συμπλέγματα, το αν κάποιος είναι ψυχαναγκαστικός, υστερικός κλπ.

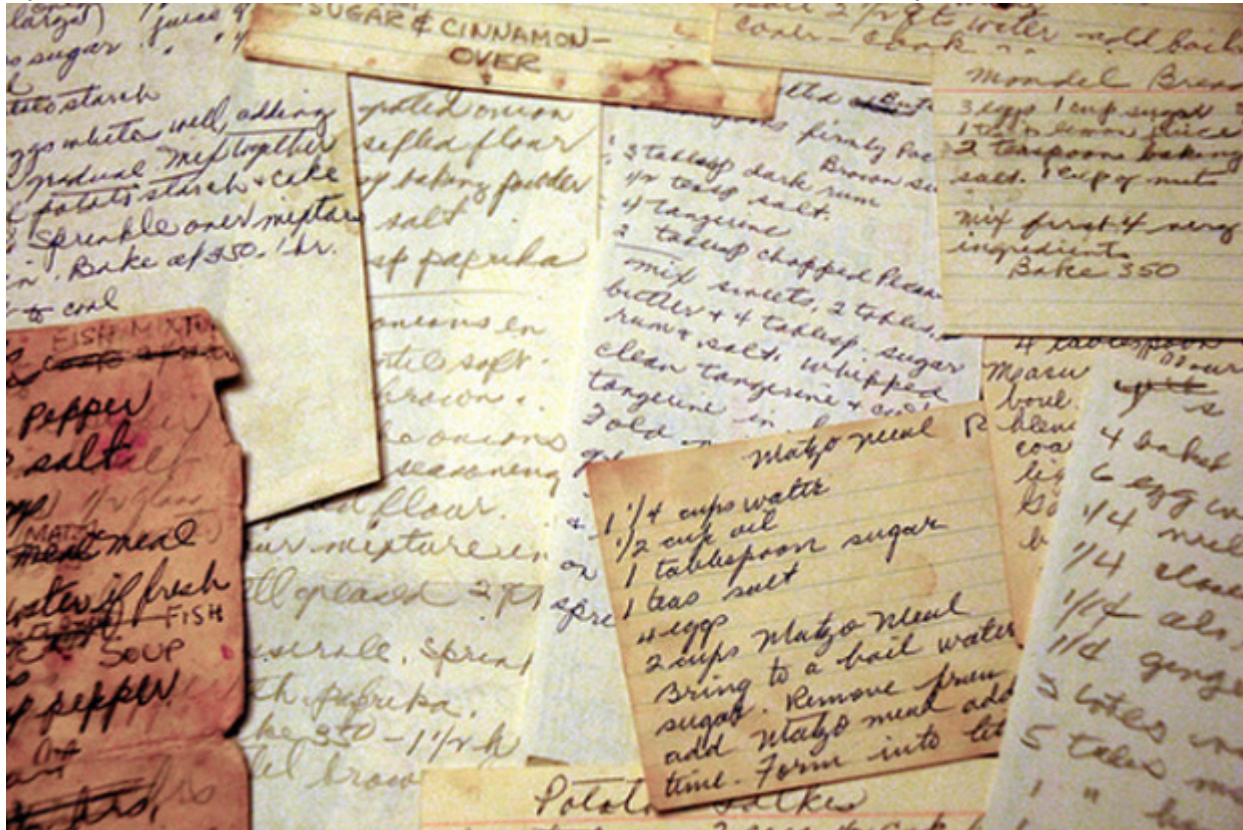
Τέλος φαίνονται ξεκάθαρα και οι σχέσεις του «εγώ» με το υπερεγώ και το ένστικτο. Να θυμίσουμε πως το υπερεγώ είναι το πρέπει μου, αυτό που μου επιβάλλεται από την κοινωνία, την οικογένεια και άλλους εξωγενείς παράγοντες ενώ το ένστικτο είναι ουσιαστικά το θέλω. Από την γραφή σκιαγραφείται ξεκάθαρα η ισορροπία αυτής της σχέσης όπου το εγώ είναι στη μέση και κονταροχτυπιέται με το ένστικτο την ώρα που το υπερεγώ επιβάλλει.

Και φυσικά δείχνει και την συναισθηματική ευαισθησία του ανθρώπου, την δραστηριότητα του δηλαδή και την απήχηση που έχουν τα γεγονότα επάνω του, το πρωτογενές ή το δευτερογενές του χαρακτήρα του. Αν κάποιος είναι πρωτογενής χαρακτήρας οτιδήποτε συμβεί είναι σαν να γράφεται πάνω στην άμμο, όπου το πρώτο κύμα που περνάει το σβήνει ενώ ο δευτερογενής χαρακτήρας λαξεύει στο βράχο, ότι περνάει από πάνω του χαράσσεται και δεν φεύγει ποτέ. Και δεν είναι μόνο αυτά, ακόμα και η θεωρία των αναγκών του Μάσλοου μπορεί να φανεί μέσα από μια γραφολογική ανάλυση, το αν δηλαδή ο άνθρωπος έχει ως πρώτη ανάγκη να ικανοποιήσει τα υλικά αγαθά ή το να ανήκει σε ένα γκρουπ ανθρώπων ή το να καλύψει την ανάγκη του για σεβασμό ή για αυτοπραγμάτωση.

Είναι τόσα πολλά αυτά που δείχνει ώστε να είναι χρήσιμη ακόμα και στην καθημερινότητά μας για να παίρνουμε πιο σωστές αποφάσεις.

- Υπάρχουν περιπτώσεις που δεν μπορεί να εφαρμοστεί η γραφολογική ανάλυση σε ενήλικα γράφοντα;

Ναι, η περίπτωση που κάποιος δεν έχει καταφέρει να ξεφύγει από το προσωπίο, από τις γραφές persona όπως τις χαρακτηρίζουμε, τις οποίες δεν μπορείς να αναλύσεις. Όταν έχεις μια τέτοια γραφή δεν μπορείς να την αναλύσεις, και συνηθέστερα ο άνθρωπος που ακολουθεί αυτό τον τυποποιημένο τρόπο γραφής το κάνει γιατί θέλει να κρύψει ποιος πραγματικά είναι, έτσι μεταφέρει αυτό το προσωπίο και στην γραφή.

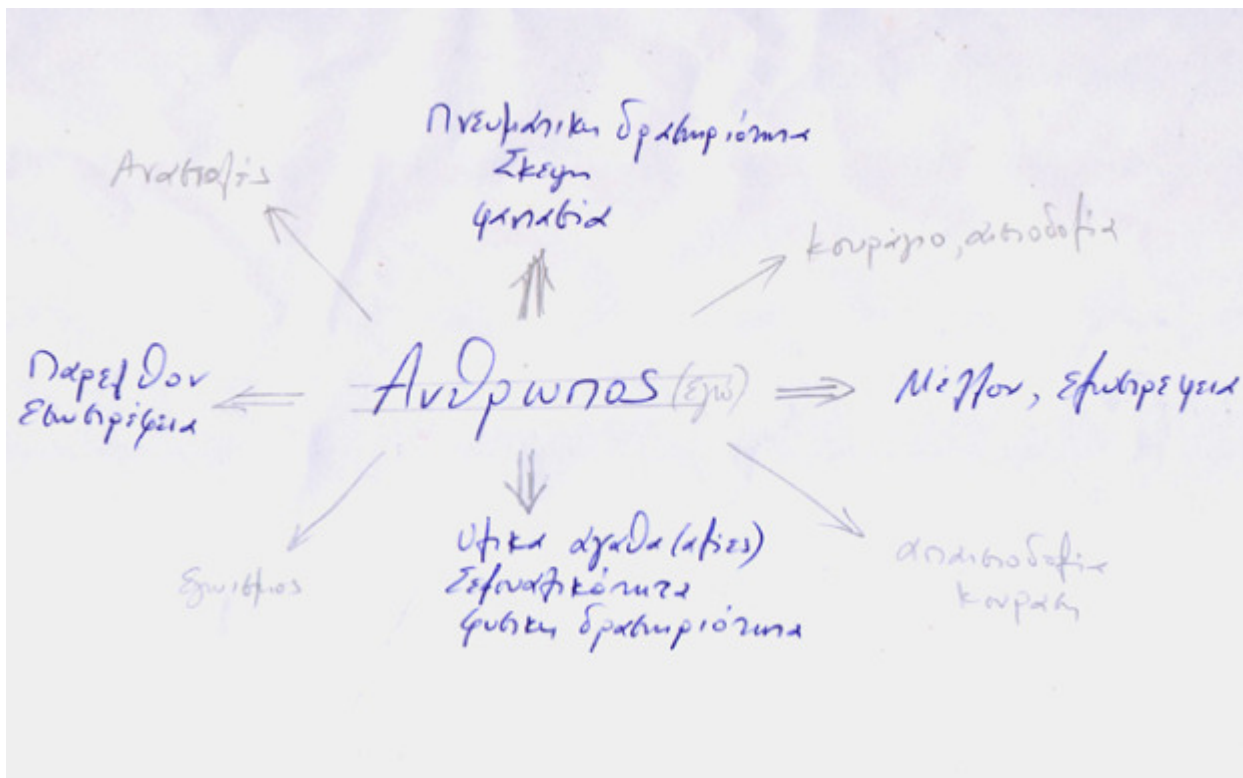

- Είναι λάθος στο σχολείο να διδάσκεται ένας συγκεκριμένος τρόπος γραφής, όπως για παράδειγμα συνέβαινε παλιά με την καλλιγραφία;

Όχι, αντιθέτως εγώ πιστεύω πως πρέπει να διδαχτείς ένα συγκεκριμένο γραφολογικό μοντέλο, αυτή την πειθαρχία δηλαδή. Μόνο αφού καταφέρεις να πειθαρχήσεις το χέρι σου στο μυαλό σου δίνοντας του αυτή τη μηχανική κίνηση θα μπορέσεις να ξεφύγεις από αυτό και να κάνεις την επανάστασή σου. Πρέπει να Δηλαδή να ακολουθήσεις ένα μοντέλο για να μπορέσεις στην συνέχεια να ξεφύγεις από αυτό.

- Πώς γίνεται μια γραφολογική ανάλυση; Μπορείς να αναλύσεις οποιοδήποτε κείμενο.

Ναι, γιατί ουσιαστικά το τι γράφει το κείμενο δεν ενδιαφέρει καθόλου αυτόν που κάνει την ανάλυση. Μπορεί να έχω ασχοληθεί με ένα κείμενο ώρες και αφού έχω τελειώσει την ανάλυση να μην ξέρω να σου πω τι γράφει. Συνεπώς δεν είναι το νόημα του κειμένου αυτό που αναλύεις, αλλά η διάταξή του πάνω στη σελίδα, η ταχύτητα της γραφής, οι μορφές που έχει φτιάξει, η σύνδεση μεταξύ τους, η κατεύθυνση τους, η πίεση που έχει ασκήσει πάνω στο χαρτί για να γράψει, η κατεύθυνση, ο άξονας, η ένταση του γραφικού ίχνους... Σύμφωνα με τον Κρεπίε Ζαμέν υπάρχουν περίπου 250 σημεία στην γραφή τα οποία ελέγχεις και ανήκουν σε αυτές τις κατηγορίες. Η πίεση, που αποτελεί μια κατηγορία έχει πολλά σημεία. Μπορεί να είναι πατημένη, ελαφριά, ανάγλυφη και πολλά άλλα. Φυσικά βέβαια υπάρχουν και κάποια ειδικά σημεία τα οποία εξετάζουμε, που είναι εκείνα που δεν επαναλαμβάνονται συχνά, δεν μπαίνουν σε κατηγορίες. Μπορεί κάποιος εκεί που γράφει με πεζά, σε ένα σημείο να κάνει ένα σαλιγκαράκι ή ένα γράμμα κεφαλαίο, αυτό και πάλι κάτι δείχνει.

Ένα πολύ απλοποιημένο παράδειγμα θα μπορούσε να είναι το παραπάτω σκίτσο. Την μεσαία ζώνη καταλαμβάνουν τα γράμματα που δεν επεκτείνονται προς τα πάνω ή προς τα κάτω, όπως το «ν» το «ο» το «σ», την επάνω εκείνα που κάποιο κομμάτι τους είναι στην μεσαία ενώ κάποιο άλλο επεκτείνεται προς τα πάνω για παράδειγμα το «θ» ή το «δ», και αντίστοιχα την κάτω ζώνη εκείνα τα γράμματα που κινούνται κάτω από τον άξονα της μεσαίας όπως το «ρ».

Η μεσαία ζώνη και τα γράμματα που υπάρχουν σε αυτή, δείχνει το συναίσθημά μας, την άποψη που έχουμε για τον εαυτό μας, το εγώ μας, με λίγα λόγια. Η πάνω

ζώνη δείχνει τη σκέψη, τη φαντασία, ό,τι έχει να κάνει με το μυαλό μας. Η Κάτω ζώνη δείχνει την σωματική δραστηριότητα, την σημασία που έχουν οι υλικές αξίες στην ζωή μας και την σεξουαλικότητά μας.

Υπάρχουν βέβαια και οι κατευθύνσεις που μπορεί να πάρει η γραφή οι οποίες δείχνουν διάφορα. Αν οι μορφές έχουν δεξιά κατεύθυνση -μιλώντας πάντα για εμάς τους δυτικούς που γράφουμε προς τα δεξιά γιατί στους Άραβες ας πούμε θα το έδειχνε η προς τα αριστερά κατεύθυνση - την πρόοδο, το μέλλον. Όταν κάποιος γράφει προς τα εκεί σημαίνει πως είναι εξωστρεφής. Αντίθετα η προς τα αριστερά κατεύθυνση δείχνει το παρελθόν, αναστολές που μπορεί να έχει κανείς και αντίστοιχα εσωστρέφεια. Αριστερά και πάνω φαίνονται οι αναστολές, αριστερά και κάτω ο εγωισμός δεξιά και πάνω το κουράγιο δεξιά και κάτω η απαισιοδοξία. Αν δεις μια γραφή της οποίας οι γραμμές αρχίζουν και κατεβαίνουν προς τα κάτω, ο γράφοντας είναι κουρασμένος άνθρωπος, δεν έχει πολύ κουράγιο. Όχι απαραίτητως γενικά στη ζωή του, μπορεί να έτυχε εκείνη την ημέρα που γράφει. Από όλα αυτά καταλαβαίνεις πως καλύτερο δείγμα για ανάλυση είναι αυτό που γράφεται σε μια σελίδα που δεν έχει τον οδηγό των γραμμών και χρησιμότερο είναι να μην υπαγορεύει κάποιος κάτι στον γράφοντα ή ο ίδιος να μην αντιγράφει από αλλού ένα κείμενο.

Ένα άλλο που κοιτάμε είναι αν η γραφή είναι ανάλογη, αν έχει απλότητα, αν έχει άνεση, ρυθμό, πρωτοτυπία, αυθορμητισμό, αν έχει οργάνωση, αν έχει δυναμισμό. Αν όλα αυτά τα έχει τότε μπορούμε να πούμε πως το γενικό επίπεδο είναι καλό κι έτσι μπορούμε να βγάλουμε συμπεράσματα. Αλλά σίγουρα κανένα σημείο δεν είναι από μόνο του ικανό να δείξει μια ολοκληρωμένη εικόνα για έναν άνθρωπο, γιατί κάθε σημείο λειτουργεί μέσα στο γενικότερο σύστημα της γραφής που έχουμε μπροστά μας. Για παράδειγμα, αν έχουμε δύο γραφές με γράμματα μικρής διάστασης, αυτό μπορεί να σημαίνει δύο πράγματα, είτε ότι έχει πρώτη λειτουργία την σκέψη, ή ότι έχει αισθήματα κατωτερότητας, συμπεράσματα δηλαδή άσχετα μεταξύ τους. Το τι από τα δύο ισχύει θα το καταλάβουμε αναλύοντας και τα υπόλοιπα σημεία της γραφής. Αν ισχύει η πρώτη περίπτωση, θα έχουμε μια γρήγορη γραφή, με συνδυασμούς, οξύλεκτη, ενώ αν ισχύει η δεύτερη θα έχουμε μια γραφή συγκρατημένη, φοβισμένη, αναχαιτισμένη.

- Το γεγονός ότι όλο και λιγότερο οι νέοι γράφουν με το χέρι πιστεύετε πως αποτελεί πρόβλημα;

Η αλήθεια είναι πως δημιουργεί ένα πρόβλημα στην ανάλυσή τους, γιατί δεν έχουν αυτή την ευχέρεια, δεν μπορούν να ξεφύγουν από το γραφολογικό μοντέλο που λέμε, από την διδαγμένη γραφή, δηλαδή να κάνουν αυτό το αυθόρμητο και

πρωτότυπο που θα τους εκφράσει . Κι αυτό σημαίνει ότι και οι ίδιοι χάνουν έναν τρόπο έκφρασης κι αυτό είναι κακό για εμάς, το να μην μπορούμε να εκφράσουμε μέσα από την γραφή μας όχι αυτό που νιώθουμε.

Πηγή: [.newsbeast.gr](https://www.newsbeast.gr)